

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-2 ta' Ottubru, 2007

Citazzjoni Numru. 746/2007

Gordon GRECH

VS

IL-KONTROLLUR TAD-DWANA

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors maħluf imressaq fil-11 ta' Lulju, 2007, li bih u għar-raġuninjiet hemm imfissra, r-rikorrent talab li din il-Qorti tordna lill-intimat Kontrollur tad-Dwana biex jitlaq minn taħt il-kontroll tiegħu u favur l-istess rikorrent oġġetti (kaxex bi fliexken tax-xorb alkoħoliku) li nżammu mid-Dwana f'Ottubru tal-2006;

Rat it-Twegiba mressqa mill-intimat Kontrollur tad-Dwana fl-24 ta' Settembru, 2007, li biha laqa' għat-talba tar-rikorrent billi qal li (a) din il-Qorti ma kellhiex is-setgħa li tisma' l-kawża minħabba li l-valur tal-oġġetti maqbudin kien jagħti lil Qorti oħra l-kompetenza li tisma' l-kawża; (b)

Kopja Informali ta' Sentenza

bir-rikors ma kienx ġie notifikat l-Avukat Ġenerali; (ċ) li l-azzjoni ma setgħetx issir ladarba r-rikorrent kien naqas fiż-żmien mogħti lilu mil-liġi li jitlob lill-intimat biex jeħles il-ħwejjeġ maqbuda għall-finijiet tal-artikolu 72(2) tal-Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta; u (d) billi, fil-mertu, ż-żamma tal-imsemmija ħwejjeġ saret skond il-liġi għaliex ir-rikorrent kien ittanta jevadi l-ħlas tad-dazju u tal-Valura tat-Taxxa Miżjuda billi naqas li jiddikjarahom kif imiss mal-wasla tiegħu f'Malta;

Rat id-dikjarazzjoni magħmula mill-avukat tal-intimat waqt is-smiġħ tas-27 ta' Settembru, 2007, li biha irtira t-tieni eċċezzjoni tiegħu billi laqgħet dak il-ħin stess, f'isem l-Avukat Ġenerali, n-notifika tal-atti tal-kawża;

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-għaref avukat tal-intimat dwar l-ewwel u t-tielet eċċezzjonijiet preliminari minnu mressqin;

Rat li la r-rikorrent (notifikat kif imiss bl-Avviż tas-Smiġħ) u lanqas l-avukat tiegħu, imsejħin għadd ta' drabi ma deheru meta ssejħu;

Rat l-atti kollha tar-Rikors;

Rat id-degriet tagħha tas-27 ta' Settembru, 2007, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza dwar l-imsemmija żewġ eċċezzjonijiet preliminari;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għal rilaxx ta' ħwejjeġ maqbuda skond l-artikolu 73 tal-Kapitolu 37 tal-Liġijiet ta' Malta. Ir-rikorrent qiegħed jitlob li oġġetti maqbudin u miżmuma mid-Dwana mas-sejba tagħhom f'Malta jintraddulu lura;

Illi l-intimat ressaq, fost l-oħrajn, eċċezzjonijiet preliminari kontra l-azzjoni attriċi li jmisshom ikunu mistħarrġin qabel kull ħaġa oħra. L-ewwel waħda hija dwar is-setgħa ta' din il-Qorti li tisma' l-kawża *ratione valoris*. It-tieni waħda hija

li l-azzjoni tar-rikorrent hija perenta billi huwa naqas li jitlob lill-intimat li jirrilaxxalu l-ħwejjeġ maqbudin fiż-żmien lilu mogħti u għalhekk il-liġi tqis li dawk l-istess ħwejjeġ m'għadhomx iżjed tal-attur rikorrent imma ġew konfiskati favur il-Gvern¹;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tar-Rikors jirriżulta li fis-26 ta' Ottubru, 2006², inqadet minn uffiċjali tad-Dwana kwantita' ta' kaxex mimlijin b'xorb alkoħoliku minn fond fin-Naxxar. B'kollox kien hemm mija u tlethax-il (113) kaxxa li kien fihom seba' mija u għoxrin (720) flixxun. Il-valur tal-imsemmija kunsinna tqieset fis-somma ta' erbat elef u sitta u erbgħin lira Maltija (Lm 4,046). Ir-rikorrent tqies bħala l-"persuna konċernata" dwar l-imsemmija kunsinna. Fil-11 ta' Ġunju, 2007, l-intimat ħareġ Nota ta' Qbid kontra r-rikorrent. Fil-11 ta' Lulju, 2007, infetħet il-kawża;

Illi dwar l-eċċezzjoni li din il-Qorti m'għandhiex is-setgħa li tisma' l-kawża minħabba l-valur tal-oġġett tat-talba, għandu jingħad li l-eċċezzjoni taħt eżami tintrabat ma' dak li jipprovdi l-artikolu 741 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Huwa ċar li din tintrabat mal-paragrafu (b) tal-imsemmi artikolu flimkien mal-artikolu 746, li jirreferi għall-artikoli miġjubin warajh. Skond l-artikolu 748 tal-Kodiċi Proċedurali, l-valur tal-oġġett tal-kawża jista' jkun determinat jew (a) meta t-talba hija għall-ħlas ta' somma determinata jew (b) meta t-talba hija għal ħaġa li l-valur tagħha huwa determinat fit-titolu li jagħti kawża għall-azzjoni jew f'xi kitba oħra li torbot lill-partijiet;

Illi fil-każ tal-lum, jidher li l-intimat eċċipjent isejjes l-eċċezzjoni tiegħu taħt id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 748(b) tal-Kodiċi, u dan għaliex jgħid li, min-Nota ta' Qbid innifisha joħroġ li l-valur tal-kunsinna miżmumż minnu ma kinitx taqbeż il-valur ta' ħamest elef lira Maltija (Lm 5,000);

Illi huwa għalhekk li jingħad li, bħala regola, l-kompetenza tal-Qorti hija meqjusa fuq kollox u qabel kull konsiderazzjoni tal-eċċezzjonijiet, mit-termini nfushom tat-talba attriċi billi huwa dak l-att promotur kif imressaq (bil-

¹ Art. 72(2) tal-Kap 37

² Dok "A", f'paġ. 3 tal-proċess

premessi u t-talbiet marbuta magħhom) li jiddefinixxi l-wisgħa u l-limiti tal-kompetenza tal-Qorti biex tisma' l-każ³;

Illi din il-kawża tressqet taħt id-dispożizzjonijiet ta' liġi speċjali. Dik l-istess liġi tagħti rimedju lil min jidhirli li ma kienx sewwa li oġġetti miżmuma mid-Dipartiment tad-Dwana ma jingħatawlux lura. B'kawża bħal din, jista' jitlobhom lura. Izda dik l-istess liġi speċjali tipprovdi wkoll⁴ li dak ir-rimedju għandu jintalab bi "l-proċediment meħtieġ quddiem il-qorti ċivili kompetenti, skond il-valur tal-ħaġa maqbuda";

Illi, għalhekk, meta wieħed iqis li t-talba magħmula f'din il-kawża u jara li din hija talba għar-rilaxx ta' ħwejjeġ li s-siwi tagħhom jissarraf f'somma determinata, u meta wieħed jikkonsidra wkoll li n-natura tal-azzjoni m'hijiex waħda minn fost dawk li l-liġi tgħaddi bla distinzjoni fis-setgħa tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili, allura l-konkluzjoni waħdanija li wieħed jasal għaliha hi li l-eċċezzjoni mqanqla mill-intimat hija mistħoqqa. F'dan il-każ, u sa minn mindu tressqet il-kawża, joħroġ li l-kawża ma kinitx ta' kompetenza ta' din il-Qorti, izda tal-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati *ratione valoris*;

Illi, minħabba f'hekk, il-Qorti ssib li l-eċċezzjoni tal-intimat dwar in-nuqqas ta' setgħa li din il-Qorti tisma' l-kawża minħabba l-valur tat-talba tirriżulta mistħoqqa;

Illi għalhekk, din il-Qorti m'għandhiex (u ma tistax) tistħarreġ l-eċċezzjoni l-oħra dwar jekk l-azzjoni tar-rikorrent waqgħetx qabel inbdiet minħabba li naqas li jħares il-proċedura meħtieġa biex ma jħallix il-ħwejjeġ miżmuma jaqgħu f'idejn il-Gvern;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi billi:

Tilqa' l-ewwel eċċezzjoni tal-intimat u tiddikjara li din il-Qorti m'għandhiex is-setgħa li tisma' l-kawża minħabba l-valur tagħha; u

³ App. Ċiv. 7.10.1997 fil-kawża fl-ismijiet *Frankie Refalo noe vs Jason Azzopardi et* (mhix pubblikata)

⁴ Art. 72(2) tal-Kap 37

Kopja Informali ta' Sentenza

Tehles lill-intimat milli jibqa' iżjed fil-ġudizzju, bi spejjeż kontra r-rikorrent.

Moqrija

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----